

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szoroskötés:
Főter. Hermann-udvar I. emelet.
a külső folyosón.

Dérmentlen leveleket csak ismert
kezől fogadjunk.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főter. a törvényszék mellett Neumann-
házak utcájára nyíló helyiségben.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnepe- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz bordva:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 t.
Negyed évre . . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . . 1 frt.

Videkre postau küldve:

Egész évre . . . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

A hadügyminiszter levelei.

Arad, aug. 5.

Nehány nap óta Boulanger hadügyminiszter tartja genant helyzetben a francia köztársaságot. Az ominos ügy tulajdonképpen a hercegek kiutasításával vette kezdetét, melyre határozásnak kellett volna következnie, de fölötté kényes — következménye a napokban öltött alakot.

A párisi grófot kiutasították. A szinpadiaszkodó trónpraetendens erre kibocsátotta kiáltványát. Vidéki városokban falakra függesztették, a rendőrség letépette, ebből egy kis zavar támadt itt-ott és mindenki meg volt győződve arról, hogy ezzel finita la comedia.

De Aumale herceg, ki még nem volt kiutasítva, egy napon abban érezte meg a köztársaság kezének erejét, hogy tudtára adták, hogy a hadügyminiszter, engedve a kormány intézkedéseinek, őt kitorlaltatta a hadsereg névsorából.

Erre jött egy kis revanche. Az aumalei herceg egy fenhéjazó levélben elnökenek odamondotta a köztársaság egységének, hogy ő felette nem rendelkezik. Igen természetes, hogy erre a köztársasági lapok elégtételt követeltek, még pedig Aumale herceg kiutasításában, a mi gyorsan be is következett.

A herceggel elhagyta Párist, műkinseit elszállíttatta chantilly-i kastélyából, a párisi halhatatlanok, kiknek protectora volt, részvétüket fejezték ki a herceg sorsa felett az academia nevében és minden maradt úgy, a hogy volt a szajnaparti világvárosban, habár megfogva is egy herceggel.

A herceg hívei azonban minden Aron Boulanger hadügyminiszter bukására törtek. Nyílt ülésen gyávanak bélyegezték Boulanger-t. A hadügyminiszter, ki különben már rég kiérdemelte a reclam-tábornok nevet, megverekedett, s midőn sértetlenül visszakérült a párbajból, fogadta a nép örömrivalgásait.

Ez a támadás tehát növelte a Boulanger népszerűségét és így új törrel kellett gondoskodni. Ez be is következett csakhamar, s Limbourg, Aumale herceg titkára, több levelet tett közzé a monarchista pártállásu lapokban, melyek Boulanger határozatlan compromittáltak. A hadügyminiszter még ezredes volt, mikor azokat írta, Aumale herceg pedig tábornok.

Boulanger első leveleiben egy nagyravágyó katonatisztnak összes ke-sereit kiöntötte tábornoka Aumale herceg előtt, kérve őt, hogy segítse elő tábornokká való előléptetését, biztosítva őt »véghetetlen odaadásáról« s előre »áldja azt a napot, melyen vezérlete alatt fog küzdhetni.«

Amint e levelek publicáltak, Boulanger egyszerűen koholmányának nyilvánította azokat. Az aumale-i herceg titkára azzal válaszolt most, hogy a leveleket photografa útján sokszorosította.

De a különös helyzetbe jutott hadügyminiszter ez nem hozta zavarba. Természetesnek jelentette ki, ha egy ezredes megköszöni, vagy ki előléptetését a hadosztályparancsnoktól. A mi pedig azt illeti, hogy áldja a napot, mikor a herceg alatt fog küzdeni, ebben csakis a köztársaság zászlóját simbolizálta, melynek érdekében kész is a harcra bármikor.

Ezek a azonban csak szavak. Tény az, hogy Boulanger — bár bizonyos találatkonyságot nem lehet választaitol megtagadni — nagyon kényes helyzetbe került. Ezt súlyosítja az a körülmény is, hogy ő mint köztársasági tiszt kérte a köztársasági tábornok kegyelme, kit később aztán mint hadügyminiszter kérlelhetlenül sujtott, midőn kitorlalta Aumale herceget a hadsereg névsorából.

Lehet talán Boulanger-tól egy ment-segét elfogadni, hogy a köztársaság egyik ellensége látta később a hadügyminiszterre, igyekezett őt ártalmatlanná tenni.

Ennek a felfogásnak azonban csak addig marad meg az értéke, a mig ez a sötét háttér — a hadügyminiszter levelei — teljesen fedve vannak, nem tud létezésükről senki s a közvélemény illusióban élhet a hadügyminiszter tetteinek önzetlenségéről.

A levelek publicitója azonban ezt az illusiót könyörtelenül szétoszlatta, s az egész ügyet, mely a köztársasági kormányt blamálja — személyes kérdéssé sülvesztette.

Itt tehát a hadügyminiszter háttérbe szorul s a forumon egy protectora iránta látatlan tábornok privát scandaluma lép előtérbe.

A következmények így alig lehetnek kedvezők magára a hadügyminiszterre, mert a botrány már annyira

fajult, hogy a kormánynak okvetlen számolni kell azzal a blamage-al, mely a Boulanger újabb szereplése után reá háromolhat.

Ezt érzi ő maga a hadügyminiszter is, midőn a leveleket publicált titkárnak azt is válaszolja, hogy ha Aumale herceg barátai valamikor a szavakból tettkébe mennének át, erélyesen fogja ellenük teljesíteni kötelességét. Limbourg titkár finom gúnynyal válaszol e részben is és kijelenti, hogy nem teszi meg Boulanger-nek azt a szívességet, hogy sorait kihívásnak tekintse, hanem a levelet lovagias emberek bírálata alá bocsátja.

Hogy aztán ezt a bírálatot nem előzi-e meg a kormány azzal, hogy hadügyminiszterét elejti, ezt Franciaországban még a republicanus elemek sem tartják valószínűtlen fordulatnak.

A miniszterelnök Ischlben. Ischlből távirják augusztus 4-iki kelettel: Tiszta Kálmán miniszterelnök ma délután fél három órákor hívére Tiszta Lajos és Tarkovits miniszteri tanácsos kíséretében a futárvonattal Bécsből ideérkezett. A miniszterelnök gyalog ment az „Elsabeth” szállodába, a melyben itt időzést alatt lakott. Röviddel a miniszterelnök megérkezése után br. Fliesser ör-nagy szárnysegéd meghívást hozott a miniszterelnöknek a király ő felségétől kihallgatásra délutáni fél 5 órára. Tiszta Kálmán teljes 2 órára át időzött ő felségével és holnap délbén a király által másodikk kihallgatáson fog fogadtatni. A miniszterelnök pénteken este érkezik vissza Budapestre.

A román határsértés. Pár nappal e-lőtt több lap sensatios hírt hozott a magyar-román határon elkövetett határsértésről. Valamint akkor tartózkodtunk az élénk színekkel festett hírek reprodukálásáról, ugy most adjuk az ügy állásáról — a helyszíni szemle alapján — a következő táviratot:

Folyó hó 1-én a román katonaság fegyveresen kiindult Vereiorova határszéli helység-ből, a határt képező Bachna-patakot átkeltek és magyar területre léptek. A körülbelül 100 román katonát többesportra osztva, a Bachna-patak jobb partját a híd felé jobbra, a Bachna-völgyet balra a vasútig, azután a Dunáig elterülő szabad tért, azelőtt semleges területet — meg-

szállta. A magyar országtól jobbra és balra örök voltak felállítva. Rendőreink és vámőreink észrevéve a románok felvonulását, a rendőrbiztos az örök egyikehez ment és megkérdezte, ki parancsolta nekik határunk át lépését, mire ez azt felelte, hogy a százados parancsolta. A rendőrbiztos erre egy fegyveres őrs kíséretében a századoshoz vezetette magát, hogy felvilágosítást kérjen és a megszállott terület elhagyására bírja. Midőn ez nem sikerült, a rendőrbiztos egy őrmesterrel és fegyveres őrral visszakísértetett a határvámházban levő lakására. Hivatalos jelentések folytán másnap a Herkulesfürdői idöző Degeenfeld gróf hadtestparancsnok és Paulovics járási szolgabíró a helyszínere kijöttek. Orsován a megszállás nagy izgatottságot keltett, a honvédek töltényekkel láttattak el. Semmiféle tettelegességre azonban nem került a sor, mert a román csapat már 9 órákor vérontás nélkül elhagyta a magyar területet. A tényállásról Degeenfeld gr. hadtestparancsnok jelentésében a határvámházban jegyzőkönyv vétetett fel s az ügy most pusztán diplomáciai uton való elintézésre vár. (Lásd táviratainkat.)

Szegényalpok a városi és a megyei törvényhatóságoknál. A hadügyminiszter közléseiből a megyei törvényhatóságokhoz közelebb intézt, melyben az új köz-igazgatási törvény alapján, megyei szegényalap létesítésére szólította fel azokat. A hadügyminiszter most hasonló kör-levelet intézett — Budapest főváros kivételével az összes városi törvényhatóságokhoz is. A hadügyminiszter föl hívja az illető városi törvényhatóságot, hogy amennyiben eddig szegényalapot nem rendelkezik, annak létesítését iránt saját hatáskörében mielőbb intézkedjék s arról hozza jelentést legy. A szegényügy rendezése tárgyában 1872. évi júliushó 6-án 8803. szám alatt kibocsátott körrendelet határozományaival, további intézkedésig érvényben maradnak.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

— Megyei közgyűlések új ügyrendje. — Szabályrendeletijavaslat a törvényhatósági bizottság közgyűléseinek ügyrendje tárgyában.

I. Fejezet.
A közgyűlések száma és ideje
1. §. A törvényhatósági bizottság évenként négy rendes közgyűlést tart s ezek határideje január, április, július és október hónapok második hetifőjére, s ha e nap ünnep lenne, a rendkívüli közgyűlés határozatokat.
2. §. A rendkívüli közgyűlés a mutatkozó szükséghez képest határozatlan számban tartható s ezek határidejét a közgyűlési határozat folytán vagy saját hatáskörében a főispán, s kivételesen, ha t. i. a főispáni szék üres,

vagy a főispán akadályozva van, az alispán tüzi ki.

3. §. A rendes közgyűlések határpajait az alispán, a felveendő tárgyak sorozatának közlése mellett, legalább 8 nappal a közgyűlés előtt szabályszöveget kihirdetni köteles.

A kihirdetés a járási főszolgabírók útján eszközözendő községekintézet, s a bizottsági tagoknak az illető községek előjárók útján kézbesítendő, az Aradon vagy a megyén kívül lakó tagoknak pedig közvetlenül megküldendő körlevelé által való egyenkénti értesítése, s végre az aradi hírlapokban való közzététel útján történik.

Ha a rendes közgyűlések valamelyike, bármely oknál fogva, az 1. §-ban foglaltaktól eltérő határidőben volna megtartandó, a mi közgyűlési határozat folytán, avagy a főispán elhatározására történhetik, ez esetben a közgyűlés határpajja legalább 15 nappal előbb hirdetésűk ki.

Az ösi közgyűlés határpajja tekintetében eltérés esetében figyelem fordítandó arra, hogy a közgyűlés oly időben hívassék egybe, hogy az a közgyűlésen megállapítandó jövő évi költségvetés az 1866. XXI. t.-cz. 17. §-a szerinti határidőre a belügyminiszterhez felterjeszhető legyen.

4. §. A rendkívüli közgyűlések határpajjainak kihirdetését szintén a 3. §-ban foglalt módon történik, azon eltereléssel azonban, hogy a tárgyszorozat magába a meghívó körlevelébe foglalattik.

5. §. A közgyűlés napirendjére a közgyűlési tárgyalókhoz ügyiratok a főjegyzői hivatalban közzételezett kitételek s minden bizottsági tag által betekinthető.

6. §. Tisztújítói közgyűlések alkalmára a meghívó körlevelé, a bizottság tagjaihoz közvetlenül küldetik meg.

II. Fejezet.

A közgyűlés elnöke.

7. §. A közgyűlés elnöke a főispán, akadályoztatása esetében az alispán; s ha a főispán és alispán egyidejűleg akadályozva lennének a főjegyző.

Mindezeknek egyidejűleges akadályoztatása esetében a közgyűlésen korszertint előbbséggel az állandó választmány alelnökeinek egyike elnököl.

III. Fejezet.

A törvényhatósági bizottság.

8. §. A törvényhatóság egyetemet a bizottság képviseli, s amennyiben a törvény kivételesen másként nem intézkedik, a hatósági jogokat a törvényhatóság nevében a bizottság gyakorolja.

9. §. A törvényhatósági bizottság, fele részben a törvényhatóság területén legtöbbégyenes államadó fizető állampolgárokból, hasonlóképpen pedig a választó közönség választottjaiból áll: s ezek száma, az 1866. XXI. t.-cz. 24. §. alapján, a megye szervezkedési szabályrendeletében állapíttatik meg.

Ezeket kivül az 1866. XXI. t.-cz. 51. §-ához képest a közgyűlésen ülésel és szavazattal bírnak, habár nem volnának is tagjai a bizottságnak: az alispán, fő- és aljegyzők, tiszti fő- és aljegyzők, árvászeki elnök és úlnokok, főorvos, főszolgabírók, pénztárnok,

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája

(Augusztus 6.)

Magyar cosmopoliták.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti novellája. —

Írta: Kádár Lajos.

(Folytatás és vége.)

XVIII.

Ez mind szép volna. De még mindig nemzetiségi képviselő, sőt azt is hiszlottam, román volt is szerkeszt. — Őh bár ne hullottam volna, tevé utána keserűn!

— Nagyon téved, édes apám! Három magyar került választotta meg országgyűlési képviselőjéül, magam olvastam az akkor megjelent hírlapokból Károlyt. Olvastam a kormánytól elismert levelet, melyet Károly a román nemzetiségűnek a magyar állam iránti barátságos szellem felbuzdítására írt, sőt a kormány szép állással kinalta meg, de ő nem fogadta el, hogy a parlamentben és sajtóban függetlenül és nem mint bérencz — miként a tulzó román lapok gyanasítják — küzdjön az igaztók ellen. Ezért alapított román lapot is, melynek minden sora az igazi hazafiságot leleli.

— És én vén macak! még meg sem hallgattam. Szegény Károly! Mennyit kelle neked miattam szenvedned! Rögönt sűrűgyözők neki, siessen ölelő karjaimba, szorítsa meg azt az atyai jóból, melynek áldása kísérte a sikerhez, s melyet oly kegyelettel csöklött meg eltávozásra alkalmával!

— Még ezután azt kérdem édes atyámtól: menjék-e vissza Amerikába cosmopolitának?

— Híjas belátásodra bízom!
— Én? már elkészíttem a jövő ter-
vét! Kérem haem fia három román. Giza fiából szerb aposól lesz, apostola a magyar államnak, az egye-értés szellemének. Ha az apa birt ezar románt a magyar államnak megnyerni, annyit képesek lesznek fiat is, kikben ekesen párusul az apa fényes tehetsége a nekik nyújtott hazafias neveléssel, és

ez így megy fiúról-fiúra s ha mégis akadnának a magyar nemzetnek saját kebelén élő elő-
elleneségei: a magyar állam erejének teljes súlyát fogja érvényesíteni e háltalanokkal, mert megdönthetetlen igazság az: csak az erősnek vannak barátai!

— Oh be kedves zene füleimnek! folytatd, folytatd édes Dezső!

— Én magam is beinn maradok az országban, hogy gyarapítsam annak közgazdasági és szellemi tőkét. Bánynak sógoromra bízom, ki becsületos és szakértő üzletáram. Legújában a vas- és átlátszó a főmipart tanulmányoztam. Vasöntőt állított s versenyezni fogok a külföld hasonló termékeivel. Láttam a fővárosi pompás szobrokat, az mind kálfföldi öntés. Visszavásárolom vegyveszárjái birtokunkat, vasutakat vezetek oda, s oly foglalkozás-
nemeket honosítok ott meg, melyek a lakosság vagyonszerzését előmozdítják. Ha az a nem magyar anyanyelvű lakos látja, hogy a magyar az ő érdekeit kézzel foghatólag istápolja, elvesztik a népámitók a népre varázsuakat, s önkénytelenül meghódolnak a magyar szellem fonsósága és a magyar szívóságot előtt. Belépnek magam is a parlamentbe. Képviselői fizetésemet a vegyveszárjái iskolák között osztom fel. Tudom, hogy sohasem teszi akkor nemzetiségi képviselő a lábát Vegyveszárjára.

XX.

Az elbeszelt eseményre óta tíz év múlt el. Ismét Vegyveszárjára vezetett az óvást. Az ő s Hazafy-bár változatlanul fennáll. Mellette izékes kastély, melyet hazajövele alkalmával az ifjú Hazafy családja használta.

A vegyveszárjái pályaház ugyancsak fel van lobogozva. Az állomás-főnök teljes parádeban járja a robogó vonatot. De mintha régi ismerőstől volna. Katonás magatartása is emlékeztet Alfons Strohheim, Ritter von Falkenaurra, kinek a sok adósság miatt quietálnia kellett. A Hazafy-család szerzte neki jelenlegi állását. Hibetünk-e szemcinknek? Krosszánné magyar főköltővel fejen siet a zöld galyakkal feldíszített vonat elé, melyet a kivonult iskolás gyerekek és a nép százaí nagy éljen!

szé treáizské! meg zsvio! kiáltásokkal üdvözölnek.

Kiszáll Hazafy Dezső, a vegyveszárjai választókerület képviselője, három fia, leánya és neje kíséretében. Krassován Károly három déli fiával, nejevel és két leányával. Skibulits István magyar honvéd kapitány ifjú nejevel és egy 3 éves fiával, meg egy párnas babával.

Egyenesen az öreg Hazafy házához hajtatnak. hol ma nagy nap van. Az öreg Hazafy nyolcevanadik születésnapját ünnepli nagy lakomával, melynek folyamán apraja nagyjai elmondják a kedves nagyapának a jóvágyát versben és prózában.

A rózsapiros agasztánu felkiült örömeiben: — Istennem! ki hitte volna, hogy még oly boldog lehetek ez életben! Adja a magyarok istene, hogy szeretett hazánk épen oly boldog legyen, mint én e pillanatban!

— Azzá tenni a mi feladatunk! — feleltek a magyar, román és szerb unokák.

A feltalálhatlanok.

— Regény. —

Írta: Pernett Frigyes.

(64-ik folytatás.)

XXVIII.

„Talán az Isten akarata volt”, szolt Frigyes gróf, „mely ide vezért, hogy megmentsd Ullim életét! Add ide kezdet Konrád és maradj nálunk.”

„Igen, atyám, igen!” kiáltott a fiatal Perchten örömteljes hangon. „Konrád tisztik nekem és szeretném őt magamnak megtartani. Tanítsom meg ijakat és nyilvesszöket faragni: járjon velem az erdőökben, hisz látod, hogy az ő oltalma alatt biztonságban vagyok. Te adsz nek a felgyereket, hogy jobban védelmezhessem engem és én az ő oldala mellett oly bátor férfiu leszek, mint te vagy és mint valamennyi östnk volt.”

A gróf meg volt hatva. Ullim fellángoló reménye őt sem hagyta érzéketlenül és ezenkívül nem akart, még keveseb, mert fia rend-

kivül érzékeny kedélyének fájdalmas csalódást előkésztieni.

„Elfogadom fiam ajánlatát? kérdé. „Hogyné?” szolt Konrád habozás nélkül. „mialatt élénk pir borítá el a hozat.”

„Isten már ide vezért”, tette hozzá kissé sajtósággal mosolyival, mely azonban ismét rögtön eltűnt ajkairól, „akkor talán még nagyobbakra is teremtett.”

„Bár igazad lenne!” vágott közbe a gróf. „Ha Ullim megerősövé és egészenesen kap vissza kezéid közül, akkor hálám nem fog határt ismerni. Akkor gazdaggá és tekintélyessé teszlek, és megóvlak az egész világ ellen!”

„Szavadra mondd ezt, gróf ur?” szolt Konrád oly heveséggel, mely csak a pillanat izgatottságában nem tűnt fel.

„Kardomra, becsületemre mondom!” Perchten kezét nyújtott a derék molárnak és Konrád férfiasan parolázott. Ezzel a szerződés meg volt kötve és pecsételve.

„Most rakjátok föl a vadkant: ilyen pompás példányt nem foglathatunk itt a varjak predájának.”

Azonnal hordágyat rögönöztek a szolgák ágakból, rátették a fekete szörnyet és megindultak. Két erőteljes embernek volt mit rajta czipelni.

Ullim elengésten haladt Konrád mellett. Kedvező, szerencsés jövendőül előjelnek tetszett neki az, hogy ezuttal ájulásából oly hamar fölébredt. Szívének hálája hátszort szelid arczán, midőn időnkint megmentőjére tekintett.

„Mondd csak,” kérdé Konrádot, „szere-
ted a zenét?”

„Igen, azelőtt magam is gyakrau és szívesen énekeltem.”

„Mért csak azelőtt, és mért nem most is?”

„Ifju uram, te még azt nem vagy képes megérteni. Most már kedélyem nem elég nyugodt hozzá: most gondjaim vannak és ilyenkor nem szivesen énekel az ember.”

„Majd fölvidszem te is!” válaszolt Ullim bizalmasan. „Érrol én akarok gondos-

kodni, és ha visszatér vidámságod, akkor én is tettem valamit érted.”

Pillanthatnyi meghatottság érzete látszott Konrád barna arcán.

„Az isten adja, hogy sikerüljön! Már előre is köszönöm jó akaratodat.”

„Nálam ez másképp van, mint nálad.” esvegett tovább Ullim. „En akkor is tudok énekelni és gitározni, mikor szomorú vagyok. Sőt atyám azt állítja, hogy olyankor hang-
gomb szebb.”

Konrád félénk pillantást etett Ullim cainos, nyílt vonásaira.

„Ez onnév van”, véle. „mert szived még tiszta és nem terhelt oly bűn, mely a törköt összeszorítja és a hangot elfojtja!”

Ullimnak sejtelve sem volt arról, hogy kisérőjének lelki mi nyomja.

„Majd lassan megszokol”, szolt szeliden. „Ha szived nagyon elszomorodik, elénekeltem legszébb dalaimat, ezek el fogják tűzni bánatodat.”

Azután a grófhöz fordult. „Látod,” jegyzé meg vidáman hamiskás mosolyival, „hogy néha jó, ha az ember az atyai parancsokhoz nem alkalmazkodik oly szigoruan!”

„Hogy gondolod ezt Ullim?”

„Ha ma csakugyan otthon maradok, és szép ceondnem lesz nem szokóm, sohasem akadtnok volna rá Konrádukra.”

„Igazad van”, viszonzá a gróf, „csak hogy nem szabad feledned, hogy ezt a találkozás életed veszedelmének árán szerzed meg.”

Majdnem egy órai lovaglás után elérték a kis vadászkastélyhoz, mely erdőtől körül-
véve, egy magaslaton fektűd. Kiltás nyílt erdős halmokra és zöld mezőkre és a kastélyval együtt már évszázadok előtt eltűnt toronyból egész a szőlőig lehetett látni, melyek akkor még a városok belsejéig bányultak.

Ott, hol most a legelőnebb külvárosok állanak, melyek magukban egy várost képviselnek, akkor még a nemesek várászkastélyai állottak. (2. szarvas és vadkan tanítottak a nagy terjedelmű erdőkben és néha elbolyongtak az árnyas ligetekig, melyek az Als, az

kok (főpénztárnok és gyámpénztárnok), központi számvények, levéltárnok és a törvényhatóság területén rendszeresített államipénztári hivatali főnöke. E joggal azonban a tisztviselők akkor, a midőn saját tényükről van szó, nem élhetnek.

A többi tisztviselők általában és a tisztelbeli tisztviselők is, a közfoglalkozás feladatát s a felhivatnak, felszólalási kötelesek is, de szavaztatni csak az esetben bírnak, ha egyébként bizottsági tagok.

IV. Fejezet.

A közgyűlés hatásköre.

10. §. A közgyűlés hatásköréhez a következő ügyek tartoznak:

- Szabályrendeletek alkotása.
- A közigazgatási járáások és a törvényhatósági bizottsági tagok választás kerületek alkotása.
- A törvényhatósági közlekedési vonalak, közutak, építkezések és a közmunka feletti intézkedés.
- Közfelügyelet.
- Törzsvagyon szerzése vagy elidegenítése.
- A költségvetési előirányzatok megállapítása, s a zárszámadások megvizsgálása az 1883. XV. és az 1886. XXI. t. c. rendelkezései szerint.

g) A tisztviselők, az állandó, az igazoló, bírói és központi választmány, nemkülönben a közigazgatási bizottság választás alá eső tagjainak és egyes küldöttöknek választása, s a fegyelmi törvény értelmében hivatalból felüldözött alispán helyettesítése.

h) Tisztviselők ellenőrzése, felelősség alól felmentése, ellenük a fegyelmi törvény értelmében vizsgálat elrendelése s azoknak hivatalukról felüldözése.

i) Új hivatalok és állások felállításának és a régiek megszüntetésének az 1883. XV. t. c. rendelkezéseinek szem előtt tartásával.

k) A törvényhatóság kezelése vagy felügyelete alatt álló pénztárak megvizsgálata és az erre vonatkozó jelentések tárgyalása.

l) A közszéltel és a törvény értelmében felterjesztett vagy felbontott ügyek másodfokú ellátása.

m) Kérelmezési és levelezési jog gyakorlása.

n) Indítványok tárgyalása.

o) A felirati jog gyakorlása.

p) Mindazon ügyek, melyeket az 1886. XX. t. c. vagy más törvény, avagy törvényhatósági szabályrendelete kizárólag a közgyűléshez utasít.

V. Fejezet.

Tanácskozási rend.

11. §. A közgyűlésen a jelenlevők határozhatnak.

12. §. A közgyűlést az elnök nyitja meg és zárja be.

A tanácskozást az elnök vezeti, s a rend fenntartása felett az elnök örökdi.

13. §. A közgyűlésen tárgyalandó ügydarabok a közzétett tárgysorozaton foglalt sorrend szerint vésnek fel, az időközben befolyt és folytatandó tárgysorozatra foglalt ügydarabok azonban a tárgyak természetéhez képest, közbeillesztve négy, hogy első sorban az alispán érvényes jelentése és a számonkérő szék jegyzőkönyve, azután a nettaláni választások, ezek után a miniszteri rendelet, társörvényhatóságok átiratai, a törvényhatóság szakbizottságainak előterjesztései ismét ezek után az alispán és árszászok jelentései s végül a járási főszoigabírák útján be-terjesztett közzégyi ügyek vésnek fel.

Ezen kereten belül különben a sorrend megállapítása az elnök jogához tartozik, ki emellett saját kezdeményezéséből, vagy a bizottsági tagok méltányos kívánata folytán egyes tárgyakat soron kívül is felvethet.

14. §. A közgyűlés előadói a megyei jegyzők és szakközégek.

ottakringi patak. A Wien, a Duna és más kisebb vizek partjait díszíték.

Uli szádnak mindent meg kellett mondania, amit Uli szükségesnek látott neki megmutatni: azután egy csinos vadászöltönyt készített számára, sőt az asztalán alul helyet adott neki. A tápláló edel és néhány korty ó-hor erőteljes testének csakhamar minden fáradságát elűzték: fölmelegedett és csevegett szép hazajárat, elbeszélte sok országban keresztült tett vándorlását és magasztalta csiláglagatát, mely megengedte, hogy bolyongásait ily szerencsésen tejeze be.

Gróf Perchten meg sokkal inkább a pilanlat behatása alatt állott, semhog. Uli bizalmaskodása ellen a különös vándor iránt kifogást tehetett volna és midőn végre ez mégis komoly aggodalmat keltett benne, már késő volt. Konrad annyira értette ifjú pártfogójának hajlamát meggyerni, hogy Uli szemre rögtön könyveket tett meg, ha a gróf bár gyengéden is figyelmeztette őt az új jövevényhez való túlságos ragaszkodására.

Konrad az ifjura kedvő befolyást látszott gyakorolni. Annak teste erőteljesben fejlődött, a hideg fürdő, melyet az egykori molnár mindig szeretett. Ulit is erősítették: a „gonosz rohamok” ritkábban jelentkeztek és nem voltak oly súlyosak.

A zord időszak közeledtével a gróf be-költözött a városba. Uli azonban hiú kisérő-jének oltalma alatt még gyakran kilógatott a lombfalán erdőbe: a fris, hideg levegő, a kellemes és nem túlságos mozgás rendkívül üdítőleg látszottak hatni.

A zene- és tánczvető már a régi Bécsben is igen élénk volt: gazdag polgárok versenyezték a nemesekkel fényes ünnepek rendezésében és ezért Uliának gyakran nyílt alkalma magát a szép hölgyekkel való társalgásban gyakorolni. Az általa énekelt dalok fölényestették benne a nők iránt való hódolatot és minden elég lovagiasan viselte magát, a csinos ifjú nem egy hódítással dicsekedhetett.

Altala Konrad is, kinek megjelenésében az egykori vándor legény nem egy könnyen volt fölismerhető, bejött neki egy háza, mely más körülmények között sohasem nyílt volna meg előtte. Bekker nagyon elégtelt és

15. §. A napirendre kitűzött tárgy feletti tanácskozás megkezdésén, attól eltérve más tárgyhöz szólni nem lehet.

(Folyt. köv.)

VÁROSI KÖZÜGYEK

Utak és csatornák.

A rad s. kir. város törvényhatóságának a város területén való út- és csatorna-építésekre vonatkozó szabályrendelete. (Befejező közlemény.)

A hozzájárulási összegnek az egyes egyé-nekre való felosztása pedig telkük utcai vonala hosszúságának arányában eszkelendő azon megjegyzéssel, hogy a gyalogutak építésénél a sarok is az illető ház- vagy telek-tulajdonos terhére esik.

A csatornaépítési költségek sorolatánál mindkét utcaéba és utcaíval sarak után fizetendő, tekintet nélkül arra, hogy a telek vizeinek levezetése melyik utcából történik.

A csatornaépítési költségek egyaránt ki-vetendők a beépített és a nem épített háztelkek után — tekintet nélkül arra, hogy a vizeknek a telkekről való kivezetése tényleg megtörtént-e vagy sem?

A csatornaépítés költségeihez való járul-ás által a magánházak és telkek tulajdonosai azon jogokat szerzik meg, hogy azokba a telkükön összegyűlt tiszta vizet és folyadéko-kat elvezethessék. Azonban az árnyékszéki folyadékoknak a csatornába bevezetése tilos.

A kivételt a tanács az utépítési és esator-názási munkákra nézve eszközölt végzés-számlán alapján eszközö.

8. §. Az út- és a csatornaépítési költségek ezimén kivett összegét minden egyes ház- vagy telektulajdonos, a kivételt tárgyazó vég-zés átvételétől 30 n a p a l a t köteles l-fizetni.

A tanács azonban jogosítva van a felek kérelmére s a fenförgő körülményekre való tekintettel 1—8 §-t alól lejáru részletletési határidőket engedélyezni.

A 30 napon túl terjedő időre a város követelése után a törvényes kamattal fizetendő.

9. §. A költségek nem utépítési és esator-názási költségek nem a ház vagy a telektulajdonosok személyét, hanem az ingatlan-okat terhelik, amirt is az esetben, ha valamely ingatlan másnak tulajdonosa bármely jogezimen megvált, az új tulajdonos a hátralebmaradt ilyen követelést köteles megfizetni.

10. §. A város közönsége jogosítva van az utépítési és esator-názási költségeket köz-igazgatási végrehajtás útján beszédni s a város közönségének e ezimén fennálló köve-teléseit olyanokul tekintendők, a melyekre nézve a békebevezetés a telekkönyvi rendtar-tás 84. §-ához képest a városi számvévi hivatal által készített kimutatások nyomán a hitvált megkeresésére eszközöndök.

11. §. A város közönségének utépítési és esator-názási kiadásai a következők: az ut- és csatorna-építési alap" ezimén kezelendők, fedezetlenek. Ezen alap a pénzügyi szabályrendelet értelmében a pénztári hivatal által a számvévi hi-vatal ellenőrzése mellett elkülönítve kezel-tetik.

Azon összegek, melyeket a telek- és háztulajdonosok az út- és csatornaépítési költségek megtérítése ezimén fizetnek, ezen alap javára fordítandók.

12. §. Azon munkákra nézve, a melyek ezen alap terhére eszközöttek, minden évb- en az ugnevezett utépítési és esator-názási munkaterv állapotandó meg és pedig oly időben, hogy a megfelelő előkészületekre, különösen az utépítési anyag-ok beszerzésére elég idő legyen.

13. §. Ezen munkaterv iránt a mérnöki hivatal ad javaslatot, melyet elsősorban az ut-

boldog lehetett volna ha időnkint feltűnően komor hangulat nem vesz rajta erőt, melyet magától távolartani haszlatlan törekedett.

"Hütelén Mechtildet ki kell fejedből verner!" szölt egy napon hozzá Uli. "Most már három éve vagy nálunk és még mindig rá gondolsz. Ez az, a mi téged oly szomorú tesz. Nagyra becsülöm a szerelmét és hűségét, sőt beismerem, hogy e jellemvonás bennem nagyon tetszik, de egy hütel szerető nem érdemel ennyi szomorú-kodást."

"De ha egyszer ilyen a természetem!" viszonzá Konrad.

"Akkor igyekezzed kell természeted meg-változtatni! Akad nem egy csinos leány, a ki barátságosan pillantgat rád, Igen, Konrad, ez így van és magadnak is szere kellett venni. Itt van elsősorban a szép Erzi, a gazdag Teschler rokona. . . . Nézd csak, hogy elpirult!"

Uli, akkor már virágzó fiatal ember, kedélyesen nevetett és Konrad melyen sö hajtott.

"Igen, Erzi szép", szölt bánatosan, "és azt hiszem, hogy nem utál engem."

"Hogyan mondod ezt! Mintha csak", tré-fált a gróf, "valami keserű teát kellene le-kényszerítened. Azután Teschlerék vagyonos emberek, akiket egy pár száz forint nem tesz tönkre. Erzi igaz, hogy nem leányuk, de az asszony testvérének gyermeke, akit Teschler Gáspár Nürnbergből vett magához."

"Tudom, hogy Németországból származik."

"Igen, Klára asszony egy nürnbergi tanácsbelinek a leánya, akit Gáspár utazás közben ismert és szeretett meg. Ez ember még más városokban is járt és mindenütt össze-kötéseket szerzett. Bízsz-e az utazásaira, melyek még Bajorországon is túlterjedtek."

"Légy okos Konrad és ne hagyd eserben a neked kínálózó szerencsét! Gáspár azt tudja, hogy a mi pártfogásunk alatt állasz és az is tudja, hogy ez mi jelent. Kérj a várostól magadnak polgárjogot: biztosan megkapod. Akkor azután társesbeli lehetsz, talán még polgármester is és elég fészekről majd gondoskodom én számodra!"

"Mily kegyes vagy!"

Kérdemelted. A nyil- és íjmentszök

és esatornaépítési bizottság, s ennek véle-ménye nyomán a tanács tárgyal.

A tanács aztán a törvényhatósági bizott-sághoz terjeszti az ügyet, mely a munkater-vet véglegesen megállapítja.

14. §. A kocsitűk és fősatornák kiépíté-se, vagy nagyobb mértékű átalakítása a mérnöki hivatal által kidolgozott s a törvény-hatósági bizottság által elfogadott tervek szer-int történik, s azon anyag, amely különösen az út-burkoláshoz használandó, esetről-esetre határozatik meg.

A beépített satornák azonban rendszerint betonból építendők. A mellécsatornák épít-hetők betonból, agyagesövekből, avagy víz-hatlan-mészbe rakott téglából úgy, hogy ezek belső felülete portland-cementtel kisi-mittassék.

A mellécsatornák nem a gyaloguton felül átvezetve, hanem a gyalogut-est alatt, ez által teljesen fedve építendők, s azok-nak beümlőjére büzförgés alkalmazandó.

A föld alatt épített fősatornákhoz szö-lgáló azon mellécsatornákat, a melyek a gyaloguton nyitottak, csakis vaslemezekkel vagy fapadlókkal fedetlenek vannak átvezete-k. A teleknek az illető telek- vagy háztulajdo-nosok, ezen szabályrendelet életbe lépésétől szá-mítva I év által, saját költségükön akként átalakíttatni, hogy azok a gyalog uttest alatt, ez által teljesen fedve legyenek.

15. §. A gyalogutnak burkolására ez idő szerint használatok: első minőségű gránit, vagy trachyt, törtök és faragottkő, asfalt, keramit-lemezek.

A gyalogutak kiépítésére nézve, ha ezek hosszabb vonalra terjednek, vagy kocsitűk kiépítésével kapcsolatosan eszkelendők, szün-tén a mérnöki hivatal által kidolgozott és a törvényhatósági bizottság által elfogadott ter-vek szölgálnak alapul.

16. §. A gyalogutak szélessége rendszé-riint az utca szélességének egy ötödét kell hogy kitegye, azonban ezen szélesség 0,8 meternél kevesebb és 2 meternél nagyobb nem lehet: kivéven egyes tereket vagy szé-lesebb utcákat, amelyekben a gyalogutak szé-lessége közlekedési vagy szépsézetű szempont-ból ennél is nagyobb lehet.

17. §. Minden szilárd burkolati anyag, amely az utcákban vagy tereken le van rakva, vagy ezentel le fog rakatni, vagy azon fő-csatorna, mely a város területén ki van építve, a város közönségének tulajdonát képezi, s a felett tulajdonosi engedély nélkül a ház- vagy telektulajdonosok meg és ez esetben sem rendel-keznek, ha házuk vagy telkük mentén kocsit- vagy gyalogút, avagy esatorna egészen az ő költségükön, vagy a költségekhez való hozzá-járulásuk mellett újabb építettek, vagy új burkolattal látattik el.

Ebből eredőleg köteles a város közön-sége a kocsit- és gyalogutak és fősatornák fenntartásáról a saját költségén gondoskodni mindaddig, míg azoknak teljesen újból építése nem válik szükségessé.

Az új utak és fősatornák építése költsé-geihez való járulás azonban oly házak és telkek után, a melyeknek tulajdonosai egy ízben már hasonló ezimén voltak terhelve, az első hozzájárulási összeg kivételének ide-jétől számítottól 20 év eltelté előtt nem kö-vetelhető és 20 év után is ezekre nézve az 5. §. b) pontja lesz alkalmazandó.

A mellécsatornák átalakításával vagy új-ból építésével járó költségek, tekintet nélkül az időtartamra, amely kiépítésük óta el-telt, mindig a ház- és telek-tulajdonosokat egészen terhelik.

18. §. Midőn egyes házak előtt a meg-levő utburkolat a magánfelék érdekében tör-ténő munkálatok, például: építés, esatornák tesz, miatt felszakították, azt az állóbi volt-hoz hasonló állapotba visszaállítani, s az ezzel felmerülő kiadásokat egészen a sajátjából fedezni az érdeket magánfelék a köte-lessége.

büszkék lehetnek rá, ha fölvehetnek eszükükbe, mert mester vagy e művészetben. Ne esziggeszd le tehát fejedet: szeretnél köld-ken és boldogul látni. Töled függ, hogy mind-kettő lehess."

Erzi, tényleg bájos leánya volt és Kon-rad deli alakja nem tévesztette el rá hatását. A bator ember midőre a gróf Perchten há-zánál gyorsan eszkelődött és eredeti vadságát és szenvedélyességét elvesztette.

Gyakorlott volt a fegyverforgatásban, mű-vészenesen játszott a gitáron és erőteljes, ro-konszenvesen esziggő hangon énekelt. Uli oktatása mellett ügyes táncoszá vált, a ki jól értette a kör vezetését.

Mindenzen előnyök Erzi előtt nem ma-radtak észrevétel nélkül és méltánylás nélkül. Az sem került gond a figyelmét, hogy homlokát időnkint gond árnyékolta, de nagyon bízták benne, hogy nyúlunk, fehér kezével sikertelni fog ilyen felhőséket elsímtani.

Teschler Gáspárnak, ama Teschler Mik-lós atyjának, a kinek fényes ünnepei a cronikákban dicsőítettek, melyre látó szemei voltak és csakhamar fölfeledezte, hogy unoka-lugának fiatal szívében mi történik. Nagyon kedvére lett volna, ha Erzit Bécsben tar-tathja és ezeljett a házasság által legköny-nyebben elérhetné.

Mikor Uli közbenjárása folytán, Frigyes gróf meglölel "bizalmas kérdést" intézett, Teschler rögtön beleegyezését adta és meg-ígerte, hogy ugyanezt Nürnbergből is meg-szerzi. A gróf viszont kötelezte magát, hogy a fiatal párnak a Kurbanner utcában (most Seitzer-utca) egy házat ajándekoz, a hol elég helyük lesz boldogságukat ápolni.

Az ut tehát teljesen el volt egyvetve és Konrad, a kinek szívében a szép Erzi már régen lángoló tüzet gyújtott, nem talált semmi akadályra, midőn kérésével elégtelt.

Felszöcs, aranyos napok következtek! Mechtild a teledékenységbe látszott me-rülni: nem voltak már komor órák. Bekker Konrad, a kites a bécsi polgári kötelekbe föl-vettek, egészen átváltott, mert Erzi szerel-mére való gondolat felvidította egész lényét és szívéből elűzött minden komor érzést.

(Folyt. köv.)

19. §. A már létező oly gyalogut-burko-latra nézve, amelynek anyaga rossz vagy a közlekedők testi biztonságára nézve veszélyes minőségű, a város közönségének a fenntartásra nézve fennálló kötelezettsége csak az esetben áll be, ha azon burkolatok más, teljesen meg-felelővel (lásd 15. §.) pótolttatnak, sőt a vá-roz közönségének jogában áll, a szükséghez képest, a rosz minőségű burkolatoknak megfe-lelő minőségűvel való felcserélését eszközölni, amely esetben a magánfelék részéről való hozzájárulásra nézve az 5. §. b) pontja bír érvényvel.

A rad s. kir. város tanácsának 1886. ju-niushó 31-én tartott üléséből.

Külföld.

A hadügyminiszter levelei. Bou-langer tábornok hadügyminiszter Limbourg-hoz, ki Boulangernak az amaleli herceghez irt leveleit a hírlapokban közzétette, levelet intézett, melyben a legutóbb közzétett három levelet valódiának ismeri el. A miniszter megjegyzi: "Midőn a hercegek összeeskü-vése arra kényszerített, hogy korábbi főnököm és a köztársaság között válasszak, hű maradt-am a köztársasághoz. Midőn a törvényt meg-szavazták, végrehajtottam azt. Ha pedig az amaleli herceg barátai valamikor a szavak-ból tettelek akarának átvenni, egyszerűen teljesítem fogom ellenükben erőlesen köte-lességemet. — Limbourg azt válaszolta Boulangernak, hogy nem fogja neki megtenni azt a szívesseget, hogy levelet provocationnak tekintse, mely elfogadható volna, hanem a levelet lovagias emberek bírálata alá bo-csajtja.

Olasz-német-osztrák-magyar szö-vetség. Egy berlini lap római levelezője Robilant olasz miniszter bécsi utjáról kerülog híreket az jegyzi meg, hogy Olasz-országban a három császár szövetsé-gét felbomlottak tekintik s élénken foglalkoznak Auszországnak Né-metszággal és Ausztria-Magyarországgal való szorosabb viszonyának lehetőségével. Ez a szövetség különben nem léphetne. A con-servatív reactionarius elemek csak legfeljebb a belpolitika szempontjából óhajtták, jöllehet a Bismarck politikájának való vak alárendel-tés titokban borzongatja a háttukat. A mo-narchicus és republicanus radicalisok nem gyűlölik a Németországgal és Ausztria-Ma-gyarországgal való szövetséget. Robilant gr. Bécsben és Budapestben jól teszi, hogy ha az ország hangulatát nem olyan ember gyanánt tekintik, aki a külpolitika eseményei iránt egy-általában nem érdeklődik.

Legújabb posta.

Orosz csapatok átvonulása Románián. A berlini "Tagblatt" szerint Oroszország néhány hét előtt megkereste Romániát, hogy engedje meg az orosz ca-patoknak Románián át Bulgáriába való vonulását s ennek fejében kész Oroszország visszaadni a bessar-biai volt román területet. Románia azonban ezt visszautasította, ami nem tör-ténhetett meg Németországgal, Ausztria-Ma-gyarországgal és Angolország belegyezése nélkül. (E hír megerősítésre szorul, de némileg em-lékezethe hozza a "Nemzet" egy nemrég kö-zölt híret orosz tisztek tárgyalásairól Bukarestben.)

TÁVIRATOK.

A Pester Lloyd nem cserél fő-szerkesztőt.

Budapest, augusztus 5. (Az "Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Az "Egyetértés" által colpoltárt azon hir, hogy dr. Falk Miksa legközelebb vissza fogna lépni a "Pester Lloyd" szerkesztésétől s azt Dóczy Lajos a közös külügyminiszterium eddigi udvari tanácsosa venné át, elejé-től végig légből kapott kohol-mány.

Román határsértés.

Budapest, augusztus 5. (Az "Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A román határsértésről terjesztett hírek egyse-rieten a következő tényekre redukálhatók: Folyó hó 2-ikán egy román őrszár Orsova közelében olyan semleges területre lépett, mely a régebbi török szerződés értelmében sem török sem román katonának meg nem száll-hattak. Ezen terület semlegesége továbbra is fennáll, dacára Adilah-Kaleh részünkről történt megszólításának. Az orsovai szolgabíró mindjárt azután, hogy a román őrszárát e semleges területen mutatkozott, sürgőnyt küldött e felől a belügyminiszteriumnak, mely a maga részéről azonnal a közös külügyminis-teriumhoz fordult. A külügyminiszterium az érvényben álló szerződésekre való hivatkozással rögtön válaszolt, hogy a román őrszár felhiva-sék, esetleg kényszerítették a semleges terület haladéktalan elhagyására. Az orsovai szolgabíró a Budapestre kapott utasítás értelmében járt el, s felszólítására a román őrszárát önként visszavonult a semleges területől, úgy hogy ugyanazon nap estvi 6 órára az egész határ-kezelés minden további következmények nélkül el volt intézve.

Az "Aradi Közlöny" előfi-zetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 12 frt — kr
Félévre . . . . . 6 " — "
Negyedévre . . . . . 3 " — "
Egy hóra . . . . . 1 " — "

Vidékre postai széküldéssel:
Egy egész évre . . . . . 14 frt — kr
Félévre . . . . . 7 " — "
Negyedévre . . . . . 3 " 50 "
Egy hóra . . . . . 1 " 50 "

Az előfizetési pénzeket kérjük e hó vé-geig az alólírott kiadóhivatalhoz ezimezve be-külneni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1886. évi augusztushóban

Az "Aradi Közlöny" kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Augusztus 6. Péntek. Róm. esth. — Jézus színevált. — Prot. napt. Six. Ur sz. v. — Görög-orosz napt (július 25.) Anna, Olym. — Nap két 4 ó. 44 p. nyug. 7 ó. 28 perc.

Augusztus 7. Az Uj-Arad-Zsigmondházi önk. tüz-oltó kar táncvizsgálma Uj-Aradon.

Augusztus 11. Aradmegye renkivüli közgyűlése

Augusztus 19. Az aradi kereskedő ifjak tánczvi-gálma a városliget nagytermében.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Közzgyűlési hírek az Edelsheim-Janskygyben. Arad város összes politikai pártmányainak képviselői tegnapi szűkebb körű értekezletet tartottak a napirenden levő Edelsheim-Janskygy tárgyában. Az érte-kezlet egyhangulag abban állapodott meg, hogy Arad város augusztusi közgyűlésen in-dítvány fog tétetni oly ezéblől, hogy a közgyűlés a kérdéses ügyből kifolyólag kelferalt intézzen az országgyűléshez, melyben kifejezés legyen adva annak, hogy az utóbbi napok eseményei által megsértett nemzeti közérzetnek elégté-ladassék oly megoldással, mely által mód nyujtassék arra nézve, hogy a hadsereg tisz-telni tanulja a magyar alkotmányt és annak intézkedéseit. Az értekezlet ezen egyhangu megállapodás után, véget ért.

Megei közgyűlések új ügyrendje

ezenem lapunk mai számában kezdünk meg közölni Aradmegye állandó választmányának szabályrendeleti javaslatát, melyet a megyei törvényhatósági bizottság közgyűlési ügyrend-jének tárgyában dolgozott ki, abból az alka-lomból, hogy az új közigazgatási törvények legközelebb életbe lépnek. Midőn ugy e köz-lésünkre, valamint a "Városi Közgyűgyek" ro-vatunkban most folyó szabályrendeletre fel-hívjuk az érdekelteket figyelmét, olvasniuk el-nézését is kérjük némi tekintetben arra az esetre, ha e fontos szabályrendeletek közlése a szokottnál jobban igénybe venné az "Aradi Közlöny" e két rovatát.

Uj posta-takarékpénztár Arad-megyében. F. évi szeptemberhó 15-ikétől Aradmegyében Alesill, Muszka-Magyarád és Zimánd-Ejtáru községek bizatnak meg posta-takarékpénztár kezelésével.

Aradmegye állandó választmányának üléseiből.

A törvényhatóságokról szóló 1886. XXI. t. c. a községekről szóló 1886. XXII. és a fejezményi eljárásról szóló 1886. XXIII. tör-vényekkel életbe lépésével kapcsolatos sza-bályrendeleti javaslatok a megye állandó vá-lasztmányának augusztus 4-én tartott ülésében állapították meg. E javaslatok elfogadás végett a legközelebbi f. hó 11-én tartandó meggyűlé-sen fognak előterjesztetni. A közlet, mint más helyen is említettük, mai lapunkban kezd-jük meg, még pedig három rendbeli szabály-rendeletet, nevezetesen a törvényhatósági bi-zottság közgyűléseinek ügyrendje, a községek törvényhatósági szabályrendeleteinek irányelvei, s végre a fegyelmi eljárás részben lemond-ott választott tisztviselőkkel szemben köve-tendő eljárás tárgyában alkotandó szabály-rendeletekre vonatkozó javaslatokat foglalt közölni, melyek ezek az új törvény követel-ményeikhez képest, az eddigi szabályok teljes átdolgozását képezik. — míg a megyeszerve-zési, nyugdíj- és szabadságolási szabályren-deletek csak egyes §§-okra nézve fognak mó-dosítást szenvedni.

Tánczvizgalm Nagy-Halmágyon.

Nagy-Halmágyról írják lapunknak: A nagy-halmá-gyi fiatalaság augusztus 1-én kitűnően sikerült tánczmulatságot rendezett az aradi siket-n-é m-á k-i-s-ol-á-j-á-n-k-j-á-v-á-r-a. Di-cséretere iszolgált a tánczvizgalm az itteni fiatalaságnak, már csak azért is, hogy bizonyos utóór mozgalmuak a jellegével is bírt, amennyiben a nagy-halmágyi társadalom kitűnő elemait a legtestvériesebb együttélésbe hozta, nagyban elősegítve azoknak tárgy kö-zeledését egymáshoz. Ez tánczvizgalm pompás kedvelést és nagy kitartással folyt egészen a reggeli órákig. Ebben azonban nagy része volt természetesen a jelen volt hölgyek szere-telműségének, kik közül a következők ne-veit sikerült összeállítanom: Ott voltak: Ba-j-n-ó-k Antalné, Donáth Lajosné, Farkas Gyuláné, Herschkovits Elnásné, Hor-váth Gézné (Kis-Halmágyról), Kádár Györgyné, Klein Ignáczné, Löwinger Farkasné, Mendel Izidorné, Moldo-vánné, Moskovits Ignáczné (Csuszról), Soledáné, Spitzer Jakabné, Skopovi Józsefné, Korányi Irma (Kis-Jenő), Sándor Mariska (Sebeshely), Engel Ka-tiza, Moskovics nővérek (Csuszról), D-ö-u-t-s-c-h Etelek, Löwinger Victoria stb.

A szinügyi bizottság tegnap délután 5 órakor Salacz Gyula elnöke alatt ülést tartott, melyen Lusztör Kálmán, a kiküldött bizottság tagja, a telt előterjesztést a határozatok megerősítésének és megrongált díszletek kijavításának költségvetését előterjesztette. A határozatok megerősítését szakszerűs szíjjak és homokszákok kerülésének 209 frtb. a díszlet kijavítására pedig 60 frtb. az elöllet a bizottság elfogadta, az utóbbit azonban, mivel a költség bizonyos részben Kresnányi direktort terhel, — függőben tartják. Még néhány jelentéskelenebb ügyet elintézésé után, az ülés véget ért.

Táncmulatságok. Az Uj-Arad-Zsigmondházi önkéntes tűzoltókar f. hó 7-én az új-arádi ifjúság közreműködésével mellett Uj-Aradon a „Szóló”-hez címzett vendéglő kertjében helyiségben zártkörű táncestélyt tart. Kedvezően idő esetén a mulatság egy héttel később tartatik meg. Belépti díj 50 kr. A z a r a d i k e r e s k e d ő i f i k a p e d i g e h o 19-én tartják meg nyári mulatságukat a ligeti vendéglő nagytérben. A tiszta jövedelem jötekmegnyelésre fordítatik. Belépti díj: Csaldaljegy 2 frt. személylegy 1 frt.

A csabai naggyűlésről. A „Békésme-gyei Közlöny” ma érkezett száma a következőket írja: Vasárnap oriai vörös falragaszokat volt alkalma a csabai közönségnek meg-bámulni. A budapesti egyetemi polgárk felhívása volt ez a naggyűlésnek tartására, mely minden utasasarkon szembe öltött a járó-kelőknek, és buzdított a négyülés részve-telére. Déltűn 4 órakor vette kezdetet a csabai naggyűlés. Az ellenzéki lapok tudósításai után ítéve, azt hittük, hogy sok megyei és aradi polgár fogja a szónokokat hallgatni. A kitű-zött időre azonban alig érkezett néhány ven-dég. A nagy falragaszok megtették a kellő hatást. A négyülés ily korai megtartásáért lelkesítő polgárokon kívül több szeg hallgató jelent meg is „Széchenyi-liget”-ben. Mint a csabai népről előre fel lehetett tenni, a négy-ülés példás rendben folyt le. F e h é r B e l a elnök beszéde lelkesedéssel fogadták. Minden teltűtást és izgatást kerülve, fel-hívta polgártársait, hogy az ismert ügyben emeljenek óvatot a sérelmek ellen és fogad-ják el azon határozati javaslatot, melyet ugyanazon időben a budapesti naggyűlés elé is terjesztenek. Ezután F a b r y Károly ügy-vezető emelt szót. Mint a függetlenségi párthoz tartozó polgár már élelkekkel festette a sérelmeket, erősebb kifejezéseivel viszhangoz találtak és midőn a resolútiót felolvasta, és befejezte beszédét, élénk eljenzéssel nyilvánto-tották a megjelentek tetszésüket. Az elnök kérdésére ezután a négyülés egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot, mely kérvény alakjában fog a képviselőház elé terjesztetni. Végül F i n t a Ignác gyulai polgár lépett az emelvényre. A tárgyhöz nem tartozó be-szédél azonban nem volt képes hatást kelteni.

A pálinkamérési bizottság tegnap-előtt déltűn 2 órakor tartott gyűlésen elha-tározta, hogy a tanács, illetve a közgyűlés elé javaslatot terjesztandó, melyben a pálinka-mérési illeték átlagának 28000 frtnél 30000 frtra való fölemelést fogja kérni. Nem azért, mintha a viszonyok javulásában fedőküdd az indoklás, hanem mivel az egy oly jövedelmi forrás, melyet a közönség, mint indirect ad-ztatást sokkal jobban elbíri.

Az aradi ipartestület előjárósága szerdán tartotta havi ülését új. Kristyóri János elnöke alatt N y á r y Béla iparhatósági biztós jelenlétében. Az ülésnek a havi jelentések és folyó ügyek kivül, melyek kisebb-nagyobb eszmecsere után elintézték, több érdekes tárgya volt. Így élénk vita folyt a képviselők elv ilodomása végenek egy este fölött. Sz. Sz. szarómarha-nyáisi iparra nyert igazolványt, mint a testület által beszerzett okmányokból kitűnt, egy oly bizonyítvány alapján, mely igazolja, hogy nevezett 1854-től 1856-ig foglalkozott abban az iparban. A bizonyítvány az idén lett kiállítva s az, aki azt aláírta, évtizedek óta nem úzi a hely-tesek ipart: az pedig, kinek részére kiállítva lett, szintén nem dolgozott abban az iparban 30 év óta. Ily körülmények közt a testület elhatározta, hogy felterjeszti az ügyet a mi-niszterium elbírására alá. — A másik fontos-sabb kérdést az iparhatósági megbízottak egy átirata képezte. A műhelylátogatók úgy ta-láltak, hogy egy iparostestör egy segéd mellett 19 tanoncot foglalkoztat s aggályuk merült fel az iránt, hogy ily nagy számú ta-noncot a mesterségben elegendő ki nem ké-pezhet, miért is szakvéleményt kérnek a tes-tülettől. — Hosszabb vita után három elő-járósági tag kiküldetett az illető műhely meglátogatására és tapasztalataikról jelentés tételre. Végül az iparhatósági biztós kert tá-jékoztatni a véleményét az eljáróságról a mi-niszternek a betvársáir kérdésben kelt leira-ti illetégek. Az eljáróság magáérvá téven a titkár feljegyezték, oly véleményre adott, hogy a betvársáir árusítás korlátozása határozottan elő-nyére van a városi iparnak s e korlátozás megszűntetését Aradra néve misem indokolja. A biztos ad referendum vette e véle-ményt. Az ülés két óra hosszáig tartott és igen látogatott volt.

Egy hírhedt betőrő elfogatása. Folyó évi február hó 11-re virradóra tulvalóelő-leg Fodor budapesti ékszerész Károlykörűti boltját feltörték és kirabolták. Két ismeretes betőrőre irányult ekkor a gyamu. kiket néhány nappal az előtt egy detectív éjjel két izben is a bolt körül látott ölládkódi. A gyanusi-tottak egyikét, Stern Gyulát, nyomban el is fogták, de nála, néhány Fodor boltjából származó árjegyzékek kivül, semminemű bűnjelét nem találtak, azonkívül tagadtól is mindent. A tálványozók bizonyították hiányában szá-balhabra helyezte. Weiland Nándort azonban, ez volt a másik gyanúsított, nem sikerült ek-kor kézrekeríteni. Pedig a rendőrség véle-gyűné szerint nála voltak az elrablott ékszer-ek. A betőrésre következő réggel ellent. Nagy hajszá indult utána városzerte egész nap, s nem találták. Az nap déltűn a rendőrség temetékét testvérét, várták a tén-dőre a temetésre, de Weilandnak híre hallva sem volt a fővárosban. Később arról értesült a rendőrség, hogy Weiland Romániába me-nekült. Így tehát a nagy ékszerlopás ügyében a vizsgálat megakadt. Néhány héttel ezelőtt elfogták a fővárosban egy zsebtolvajt, ki a

rendőrség börtönében társai előtt felfedezte, hogy Weiland T e m e s v á r o t t vagy környék-én tartózkodott. A főkapitány nyomban érte-sítette a temesvári rendőrséget, hogy Weilandot nyomozzák ki és fogják el. A „P. R. L. — d” te-mesvári távirata szerint Weilandot kedden késő este sikerült kézrekeríteni: Dragoványis t. főkapitány fogta el. Már két héttel ezelőtt Dragoványis a főkapitányságnak jelentést tett, hogy a körözött Weilandnak nyomában jár. Weiland a Temesvárhoz közel f-kvó Mehala községben a kertekben tartózkodott és rejtek-helyéből csak esellel lehetett kicsalni. Dra-goványis összeköttetésbe lépett Weiland ne-hány ismerősével: ezek segítségével aztán azon útrúgy alatt, hogy a gyárvarosban egy nagy ékszerlopást terveznek, lepre csalják a betőrőt. Midőn Weiland 10 óra körül éjjel a kijelölt helyen megjelent, Dragoványis t. fő-kapitány hat felfegyverzett rendőrrel megron-hanta és elfogta. Weiland a legveszedelme-sőbb betőrők egyike. Oriási erejű, 48 éves és már 20 évet töltött fogházban. Még akkor is helykélkedett, midőn elfogták és egy nyilat-kozott, nem hiszi, hogy a temesvári rendőrség képes lenne ily műfogásra, báró Splé-nyinek kellett itt közbejárnia. Dragoványis-csal szemben megjegyezte, jó, hogy nem egy-dül jött, mert akkor megfoghatta volna benne köcsöt. A hírhedt betőrőt erős fejezet alatt Budapestre fogják szállítani. Egy rendőrtesz-tívisel utazott el ez ügyben ma déltűn Temes-várra.

Hajlektalan. Kovács Istvánné a választó-utca 3. szinijében keresett magának hajlektot és már több nap óta ott tartózkodott. A szegény elaggott asszonynak a városi szegényházba való felvételét a tanács bizo-nyára elrendeli.

Fiatal tolvaj. Tegnapelőtt, két 13—14 éves fiu ment együtt fürödni a Marosba. Az egyik hamarabb lévén a vízben, barátja neki esett ruhájának és zsebében 7 frtot ta-lálva, azt magához vette s vele futni kez-dett. A károsult fiu kihálásaira egy rendőr érkezett, ki a futót megcsipette s a penzt elvéve tőle, bekísérte.

Hazánk és a főváros.

Requiem Liszt Ferenczért. Liszt Fe-renczért bayreuthban szerdán volt meg a gyászmise a feketével körpírozott catholikus templomban. Megállapodás ellenére csak eső-ned mive volt, mint ahogy Liszt a szent Ferencz harmadik rendjébe tartozott, melynek szabá-lyai a zenés istentiszteletet tiltják. A ravat-lal leveles növényekkel és gyertyákkal volt körülvéve s száz meg száz koszorúval volt borítva, melyek a világ minden tájáról csak a temetés után érkeztek meg. A holttest fejénél fektettek az elhunyt megjelét. A hatóságok fe-jei, az ünnepi vendégek s a lakosság zsüfo-lóság meglátogatta a 2000 embert befogadó templont. Bruckner bécsi udvari orgonista játszott az orgonán s idevaló tanítók egy chorolet énekeltek. A gyászmise 11 órakor végződött. Wagneré asszony a requiemem nem volt jelen. A Lisztnek küldött koszorúk száma egyre növekszik: a requiem alatt is tízezer-huszával helyezték el a ravatolon, úgy hogy a templom hajójának egész szélességét elfoglalták. Az összes koszorúkat, úgy mint Wagner temetésénél, a Walfried egyik szo-bájában fogják elhelyezni.

A Bucsos havas áldozata. Nemesak az ausztriai, de az erdélyi havasoknak is van már áldozata. Mult vasárnap gyönyörű idő le-vén, Brassóbeli a vidékéről száival rádúltak föl az emberek a havasok közé, különösen a Bucsosra. D u m m e l Adolf brassói keres-kezőség egy nagyobb társasággal még szomb-aton este indult el s éjjel a védházban pi-hent meg. Korá hajnalban a malayesti szor-os jobb oldalán elterülő, a Bucsos egy részét képező malayesti hegyre mászott föl. A gyop-ár keresésénél egy meredek helyen elveszté az egyensúlyt és lezuhant 30—40 méterre, mely esés közben feje több helyen összezu-szult, orrsontja eltört és állkapcsa súlyosan megsérült. Az esést az alantabbi helyeken le-vők látták és Dummelnék segítségére mentek. Kélig alétlan találtak a szegény fiut, kalap és felöltő nélkül levittek a védházba, innen a Bucsos tövére és be Brassóba. Dr. O t t o b á n orvos több természetváltással éppen ek-kor ment fel a malayesti szorásra. Bekötözte a beteg sebeit, oda nyilatkozván, hogy a se-bek életveszélyesek.

Rablóvilkossági merénylet egy or-vos ellen. Csakóvárol írják a „Dél. Lapok”-nak, hogy szombatolt vasárnapra menő éjje-len dr. W i n k l e r József megyei tb. főor-vosnak a Széles-utczában levő házába a kert felől több gonoszvető betőrő s bemenve dr. Winkler háloszobájába, ott a lámpát meg-gyújtották s az almból fölbrebrt és megre-mült orvost kezénel és lábánál megkötözve, fojtogatta. Dr. Winkler eszméletlen állapotba jöven, a tolvajok a szoba közepére fettekték és párnákkal betakarták. E közben egyik czinkostársuk az iroszattal kinyitotta és az ott talált 286 forint készpénzt, továbbá két 1438. sorozat és 9. számú magyar nyve-remény-sorsjegyet és 2 tüzár-biztosítási bérzát magához vette. A rablókkal küzdő dr. Winkler segélykiáltásaira a szomszéd szo-bában aludt özvegy nővere felébradt s ki-menne az udvarra, az ablak alatt hallgató-zott. Mikor látta, hogy bátyját a rablók kínozzák, keresztülgrogt a ház mögötti ker-tész és felkötötte Bergenthal szomszédot, ki az eseményekről értesülvén, három lövés-vel allamirozta a szomszédokat, de mire ezek előjöttek, a rablók már árkon-bokron túl vol-tak. A csendőrök által megjeztett nyomozás alapján a tett elkövetésével Csákóva köz-ség f i z e t e s é s j i l l e i o r e i t. Stojko Vaszút, Olariu Szent és Csakóván Kresztát gyanúsítják, mert az egyik éjjeli ör-ingen vérfoltok vannak, s a Bergenthal által lelt lövésekre későn jöttek a helyszínére és odaérkezett után a Frombach Gusztáv takar-kepzentári igazgató háza előtt padra léletek a helyett, hogy a tolvajokat illőzözve vették volna. Nevezettek különben felelős éjjeli ör-ök s így minden kárért anyagi felelősséggel tar-toznak. Valószínűleg ezért nem nyúlhat hozzá az iroszaton fekvő arany órához, láncához és gyűrűkhöz, abban a hiedelemben lévén, hogy az ellopott készpénz nem tartoznak megteríteni. A csákóvai kir. járásbírósg már megindította a vizsgálatot.

Rövid hírek. A párbajban meg-lött Várady tanfelügyelő állapota rosszabbra fordult: láza és érveire emelkedik. A látogatások eltiltatták. Az orvosok állandóan a sebesült mellett vannak, ki iránt a részvét fokozódott. — Nagy-Kikindán a lakosság most 25—30 százalknyi közösgyűlést köny-telel kezti a nagy déllet miatt: a vizsgálat nem derít ki a sikkasztást, csak az előjáróság vétkes mulasztását, s e miatt a közigazgatási bizottság fejeletni tanácsa Fany Miklós bírót s Nikolics Vlada pönztárnokot hivatalvesztésre. Pavlovics Pál jegyzőt 250 frt bírságra ítélte. — Egy 74 éves aggasztán öngyily-kossága. Solt pestnegyei községben öreg Lukács Andris 74 éves földműves a saját istállójában egy vastag kötél felakasztotta ma-gát s mikor észre vették, meg volt halva. — Fiumében az utolsó 24 óra alatt nem fordult elő újabb cholera-eset. Az előbb megbetegedett személyek közül ketten hal-tak meg. — Szabadkán köznyelvacok nem-zetiségi mozgalomban vannak nyelvök érdeklőd-és köztük egy hazafi egy kis rőpiratot is írt, azt Moesary Lajoshoz íutáve.

A nagy világ.

Egy francia főispán — Magyaror-szág. Most jelennek meg Párisban az 1870-ben 85 éves korában meghalt Bro-glie herceg emlékiratai, melyeket fia adott ki. Ez emlékiratokból tudjuk meg, hogy 1809-ben, a wagrami itközvet után I. Napo-leon Broglie herceget Győr- és Vas-megyék adminisztratörává nevezte ki. E két megye közigazgatási és gazdasági állapotáról a herceg akkor terjedelmes memorandumot dolgozott ki Győr város polgárságáról, azt mondja a herceg, hogy műveltség föltte áll más európai városok polgárságának. Fran-cziaországban alig lehetne kisebb várost ta-lálni, hol annyi általános képzettségű és or-szágok közügyeiről oly jól értesült intelligens ember lenne együtt, mint Győrött. Hasonló-kép dicseri Sopron város polgárságát. E vá-rossal — ugymond — sok baja volt, midőn alkalmaznia kellett az erősebb jogát, de oha-jatán, hogy Franciaország nagyobb városai az ellenséges invasiók alkalmával oly szilárd-ságot és annyi tapintatot tanúsítottak volna, mint Sopron városa.

A heidelbergi hordó. Abból az al-kalomból, hogy a heidelbergi egyetemem most megy végbe az 500 éves jubileum meg egyzser meg töltöttek a sokszor megénekelt és általánosan ismert heidelbergi nagy hordót, mely már száz évnél hosszabb idő óta nem látott bort. A toronyalaku pinczestert, mely-ben a hordó van, egyenesen e célra építet-tek 1591-ben. A hordó, melyet az akkori választó fejedelem, János Kazimír készítettet 500 frtért, nem a mostani, mely sokkal na-gyobb amannál. Abba is 158,000 palackz hordó már be és belsejébe „egyenesen állhatott egy dárds ember”. A harminczéves háború-ban a császáriak (1662-ben) Heidelberget is földülték s meg a hordót sem hagyták épü. Károly Lajos választó fejedelem 1664-ben újabb hordót készítettet, melyhez képest az előbbi valóságos törpe volt. — A választófeje-delem jelképezni akarta ezzel a palzi tartomá-nyok kifogyhatlan állását. Az új hordóba 245,176 palackz fért; tetején tőnczely volt karzattal s ez még most is meg van. Északi oldalon orozslánon nyargaló Bachus van ki-faragva, oldalfalain kúrtókkal ellátott négy satyr. A hordó mindkét feleken mondatok ékeskednek. Az 1689 és 1693-iki francia háborúk alkalmával ez a hordó is megrongá-lódott, úgy, hogy sok időn át kellett őresen maradnia, míg azt Károly Fülöp választófeje-delem ismét kiigazította, úgy, amint most van. E renoválás után — mint egy mathe-matikus kiszámította — a hordó még most valamilyen többlet, vagyis 283,229 palackzot fogadhat gyomrába. A hordó mellett egy kis faszobor áll, mely Károly Fülöp kedvézen udvari boldogját. Perkev Klemens törpét ábr-ázolja, kiről Heidelberg költője, Schellé azt daldolja, hogy „lemond a pinczébe, de nem jött többé vissza...”

Rövid hírek. Bülow Daniela, Liszt Ferencz unokája, táviratilag fejezte ki kö-szönötét Bercezy Albert államtitkárnak, a közoktatásügyi miniszter nevében Liszt Ferencz elhunytá alkalmából küldött részvétáviratért. — T r i e s t b ő l j e l e n t i k, hogy a király ő felső-gő szeptember 16-ikára Miramaréba várják s már rendezgetik is nagyban a kastély termét. A Lloyd-társulat jubileumának ünnepe, meg-nezi ő felsőge az „Imperator” gőzös tengerre bozsátását. Miramaréba készül R u d o l f tró-nörök is, ki a malborgheti határerőd megtök-tése után két napot fog ott tölteni. — A b e s i z e n e k e d v e l e k e g y l e t e g y á s z - ü n n e p e l y t f o g r e n d e z n i L i s z t e m l e k e z e t t e r e, a m e s t e r t ö b b h i r e s z e r e m n e y t a d v a e l d. Általában Bécs minden zeneti testülete mely részvétet tanúsít e művészlégi gyászszal szem-ben. Mind küldtek részvét sürgönyöket, sőt koszorúkat is. A zenekedvelők szalagjára ez volt nyomatva: „Disztagának.” A konzervatórium-ra „A nagy mesternek...”

Irodalom és művészet.

Képviselő-választókerületek térképe jelent meg a Kreith Bela gróf tervezete-ben a beosztásnak a lehető legkisebterében megfelelő beosztásban és állításban. A tér-kép magában foglalja nemcsak a magyaror-szági, de ausztriai kerületeket is és kiváló pontossággal vannak rajta feltűntetve az egyes kerületek politikai partitálisai. úgy, hogy a térkép egyszerű áttekinthetése után, maradáno tájékozást szerethetni a monarchia mindkét felének politikai helyzetéről.

A térkép körzetét a magyar országgyű-lési képviselők nevora képezi, mely betű-rendben nyomatva, a név után a kerület és a partitális is megmagyarozza. A térkép szerzője Kreith Bela gr., a tér-kép jövedelmének reá eső részét a magyar iskola-egyesületnek ajándékozta s 100 forintot

már el is küldött az egyesületnek oly cze-lből, hogy a Bécsben élelően szükségessé vált magyar iskola - alapjára for-díttassék.

Igy kettős érdekek ajánljuk a térképet az érdeklődők figyelmébe: kapható minden hazai könyvkereskedésben. Ara? — Jókai Mór, mint a „P. Lloyd” írja, megígérte a nála M e r g l pozsonyi pol-gármester vezetése alatt járt küldöttségnek, hogy a pozsonyi színház megnyitására prólogot fog írni.

Koppay József. Münchenben élő festő hazánkfa jelenleg Izabella eskirólno megrende-lésére unokája, El Nimno hercegnő arczképét festi: ennek befejezését a szépségéről híres Villa-nave marquisó életnagyságu arczképét fogja festeni.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági helyzet.

A keld délig a földmívelési miniszte-riumhoz a vetések állására vonatkozólag beér-kezett hivatalos jelentések a mezőgazdasági helyzetről a következő képet nyújtják:

B u z a. A felvidéken az őszi buza csak a legmagasabb fekvéstű helyeken, mint Arat és Szepesmegyében áll lábón másutt learat-tott, behordása javában folyik. itt-ott a cseplés is megkezdődött, az eredmény gyenge közep: a tavaszi vetések nagy része még nem aratható, az őszinél sokkal jobb eredményt íger. A dunántúli megyékben a cseplés min-denütt elkezdődött, a termés mennyiségre nagyrészt közepen alóli, midőségre általában jó: Somogy, Vas és Zalamegyében a szem kiválóan acélos és piros. Alföld északi ré-szében az őszi buza cseplése folyamatban van: a behordás kedvező időjárás mellett ment végbe, a termés közepnek mondható, midőségre majdnem kielégítő. A tavaszi buza, úgy minőségre mint mennyiségre gyenge termést adott. Alföld déli részében a cseplés általában folyik, a buza szép piros szemű és súlyos, a termés mennyiségre nagyon különbö-ző. Az erdélyi megyékben az aratás nagy-részt befejeztetett, itt-ott a cseplés is meg-kezdett, a termés általában véve ugy meny-nyiség, mint minőségre nézve jó közepesnek jelleztetik.

R o z s. A felvidéken. Árvmegyék kivé-telével, learatott, sőt helyenként már be is-hordottat, a cseplés javában folyik, az er-devény csakis gyenge közepnek mondható. A dunántúli megyékben a cseplés szinte kez-deztét vette, a termés mennyiség és minőségre nézve általában közepen alúli, midőségre nézve csak helyenként jó. Alföld északi ré-szében az aratás és cseplés nagyrészt befe-jezte, a termés Bihar- és Szabolcsban közep-es, egybűtt a majusi fagyok következtében közepen alóli, a szem egészes és kiféjlő-dött. Alföld déli részében a cseplés folyik, a termés közép, helyenként közepen alóli. Az erdélyi megyékben a termés mennyiségileg közép, minőségileg azonban kielégítőnek íger-keztek.

Á r p a. A felvidéken többnyire csak mest sárgul, aratása itt-ott megkezdődött: Arva-megyében úszkos és gazos, Szepesmegyében ellenben kitűnő minőségűnek ígerkeztek. A du-nántúli megyékben a cseplés helyenként kez-deztét vette, a termés minőség és mennyiségre nézve közepen alóli. Az alföld északi részében az aratás nagyrészt befejeztetett, csakis Jász-Nagykun-Szolnokmegyében mondható az eredmény meglehetősen, a többi megyékben is különösen Pestmegyében ugy mennyiség, mint minőségileg rossz termést adott. Alföld déli részében nagyrészt learatott, apró, szorult szemű és sárga, a termés mennyiségre nézve is rossz. Az erdélyi megyékben az árpa aratás csak helyenként vette kezdetét, a termés eredménye általában csak gyenge közepesnek mondható.

Z a b. A felvidéken még lábón áll, na-gyobbára jó közeptermés várható. A dunántúli megyékben aratása általában, cseplése pedig helyenként folyamatban van, a termés jó közep. Az alföld északi részében a zabot sok helyen aratták, néhol még éretlen, átalá-ban jó közep termésre van kilátás; az alföld déli részében hasonlóképen. Az erdélyi me-gyékben utóbbi időben sokat javult s a ter-més jó közepesnek ígerkeztek.

T e n g e r i. A felvidéken az uralgó for-róság és szárazság miatt sokat szenved. A dunántúli megyékben, valamint az Alföld déli és északi részében eddig szépen fejlődött, de most snyli a nagy szárazságot, a száraz sok helyt meddón maradtak, sok helyt pedig sárgulni és fonnyadni kezdenek. Az erdélyi me-gyékben még sok helyen most is kapálattik, az utóbbi meleg időjárás és azt követő esők jötekmány hatottak a különben megkésztet ten-geri fejlődésére.

H ü v e l y e s v e t e m e n y e k. A fel-vidéken szépek és bő termést ígernek. A du-nántúli megyékben, valamint az Alföld északi részén snylik a folytonos szárazságot úgy, hogy a jó terméshez köztöt remények nagy mértékben csökkentek. Az erdélyi megyék-ben hűvelyesekben általában mindenütt kielé-gítő termés várható.

K e n d e r s e l e n. A felvidéken, Dunán-tul és Alföld északi részében jól fejlődik és gazdag termést íger, az Alföld déli részében a nagy szárazság miatt egyenletlen és rövid. D o h á n y. A tartós szárazság követke-ztében apró és véntül, mindenütt nagy szákség volna esőre. Általában közepen alúli termésre nyujt kilátást.

B u r g o n y a. Némely megye kivételé-vel, hol a nagy szárazság folytán fonnyadni kezd és a kukac pusztítja, különben egybűtt kielégítőleg áll az általán közep termésre enged következtetni.

R ő p p a. A takarmányra a szárazság és forróság miatt az egész országban vissza-maradt, csak Szabolcs és Szatmármegyékben javult valamivel, miután esőt kapott.

M e s t e r s e g e s t a k a r m á n y. A búkköny, luczerna, löhere és egyéb mestersé-ges takarmány ugy a felvidéken, mint a du-nántúli megyékben és Alföld északi részében jól sikerült s kielégítő termést adott, míg az Alföld déli részében a mesterséges takarmány-félék eső hiánya miatt nem fejlődtek.

T e r m e s z e t e s k a s z á l t o k. Az egész országban — kivéve az Alföld déli ré-

sztét, hol a nagy szárazság igen kártékonyan hatott — általán véve kielégítő termést ad-tak, míg a sarju közeptermést helyez ki-állításra.

L e g e l ő k. Általában az egész országban néhány erdélyi és felvidéki megye kivételével gyengék és kopárak.

S z ő l ő. Eelőre mindenütt égető szükség volna, mindazáltal a termés a dunántúli me-gyékben jó közepnek, sőt Fehermegyében kitűnően ígerkeztek. Alföld északi és déli ré-szében is jó közeptermés várható, míg az er-délyi megyékben csak közepen alóli.

G y ű m ű l e s. A tartós szárazság azon gyenge reményt is megsemmisíté, melyet ed-dig a gyümölcsöztes iránt tápláltak, s az eredmény országzertme felette csekély.

A z á l l a t e g é s z s é g g ű g y i á l - l a p o t az egész országban kielégítőnek mon-dható.

Vegyes közlemények.

A magyar államvasutak harmince-zedik heti bevételének kimutatása: 1886. ju-lius 23-tól jul. 29-ig: utasok száma 116.300, árúk 112.300 tonna, bevétel 516.300 frt, 1885. ha-sználó szakában 548.835 frt, tehát ez idén ke-vezebb 32.535 frttal; 1886. január 1-től ju-lius 29-ig: utasok száma 3.078.961, árúk 3.987.054 tonna, bevétel 17.236.980 frt, 1885. ha-sználó szakában 17.163.563 frt, tehát ez idén több 73.417 frttal.

Szösszlet.

(B.) Készárú (augyban 25.75—26. kicsiny-ben 26.50. hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatözsde.

(Aug. 5.) Jó vételkedv, az árak 5—10 krajczárral magasabbak. Tavaszbuza 5.46—47. őszi buza 7.91—7.92, tavaszi zab 6.43—6.44, őszi zab 6.05—6.06, új tengeri 5.62—5.63, káposzta-repce 9.37—9.50.

Budapest, augusztus 5. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyáradek 108.12; magyar papíráradek 95.05; ma-gyar hitelbank 289.—, osztrák hitelbank 281.10, London 126.15, Páris 50.—, magyar részalóg hitelbank —, magyar leszámoló és pénzváltó-bank —.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktözsden 1886. év augusztushó 5-én.

Magyar aranyáradek 4 sz.	108.—
Magyar papíráradek 5 sz.	95.05
Magyar vasuti kölcsön	154.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	126.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	120.—
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék	105.25
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék	105.25
Temes-banati földterhermentesítési kötv.	105.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	105.25
Magyar szőlőszárazalmi kötvény	100.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	133.75
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	85.90
Osztrák járadék papírban	86.50
Osztrák járadék ezüsten	121.25
Osztrák járadék államorsjegy	142.50
Osztrák magyar bankrészevény	870.—
Magyar hitelbankrészevény	288.75
Osztrák hitelintézet részvény	281.30
Cs. és kir. arany	5.93
20 frankos arany (Napoleon'sor)	9.99
Német bírodalmi márká	61.90
London (3 havi váltókért)	126.15
20 márkó	12.35

IDEGENEK NEVSORA.

(Aug. 5.)

Fehérkereszt-szálló. Deutsch J. birt. Érsek Ujvárad, Haleszky lozsz ezredes, Szeged, Schuller G. P. főhadnagy, Szeged, Sipócz N. gyűzszerész, Pecs, Böhm Értse, nevelő, Kéthelyháza, Neumann A. Brandt József, Sachs Emil, Wallfisch J. keresk., Beos, Stengl J. keresk., K. Perag, Antonovics N. keresk., Lippa, Jerzabek Hugó, keresk., M. Schönberg, Winkler Nandor, keresk., Szeged, Edelhof W. keresk., Gablencz, Neuwöhner Adolf, keresk., Bpest.

Tűz érer-eduál. birt., Stancia, Mayer József, fő-erdez, Bécs.

Nádor-szálló. Hochnád N. Konya N. őrnagyok, Szeged, Banjyt N. Reiner N., Ortmayer N., Heidenfeld Sándor, kapitányok, Szeged, Farber N., ezredor-vos, Szeged, Csordán N. keresk., Lippa, Barány H. keresk., Mezőhegyes.

Háromkirály-szálló. Gresler Géza, hadnagy, Szeged, Dr. Löw Miksa, orvos, Simánd, Dr. Messer V. or. s. Pancsova, Knauer Gyula, jegyző, Petris, Pál Sándor, gazdasz, Tompa, Köhn Moricz, keresk., Beos, Aranykútes-szálló. Berde Béla, birt., Szucsák, Erler Béla, hivatalnok, Szeged, Kluiber S. keresk., Nagyfalvi, Korrinsch Károly, keresk., N.-Kikinda, Ziegler Géza, birt., Temesvár, Bogyi Imre, birt., Szele-vény, Domsik András, földész, K

